

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

UNESCO tarafından yapılan araştırmalara göre Türkiye'de nüfusun yüzde 14'ünün engelli olduğu ifade edilirken 2017 TÜİK verilerine göre ise Türkiye'de 22 milyon 883 bin 288 olan çocuk nüfusunun 600 bin civarının engelli olduğu belirtilmiş olup engelli çocukların yaşadıkları sorunlar ile çözüm yollarının araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 üncü ve 105 inci maddeleri gereği, Meclis araştırması açılmasını arz ederim. 14.05.2019

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Siirt Milletvekili

GEREKÇE

UNESCO tarafından yapılan araştırmalara göre; Türkiye'de nüfusun yüzde 14 'ünün engelli olduğu ifade edilmektedir. Yine TÜİK'İN 2017 yılı verilerine göre Türkiye'de 22 milyon 883 bin 288 olan çocuk nüfusunun 600 bin civarının engelli olduğu belirtilmektedir. Bu verilere göre; Türkiye'deki engellilerin yüzde 4.9'u 0-6, yüzde 16.2'si 7-14, yüzde 17.2'si 15-24 yaş aralığındadır. Yine engel durumlarına göre oranlamaya bakıldığında; yüzde 8.4 görme, yüzde 5.9 işitme, yüzde 0.2 dil ve konuşma, yüzde 8.8 ortopedik, yüzde 29.8 zihinsel, yüzde 3.9 ruhsal ve duyuşsal, yüzde 25.6 süregelen (organ nakli olmuş, kalp, şeker, tansiyon hastası gibi), yüzde 18 ise çoklu engelli olarak ifade edilmektedir.

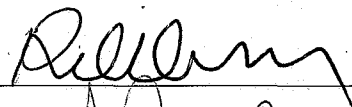
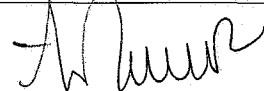
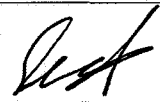
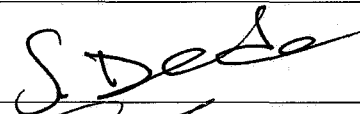
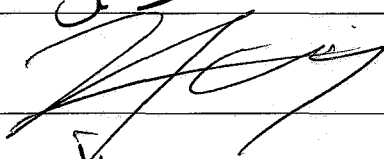
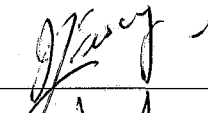
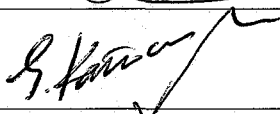
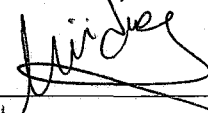
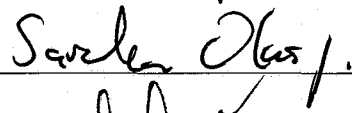
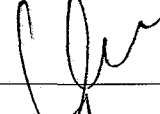
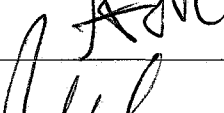
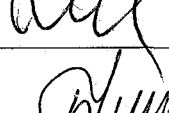
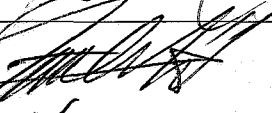
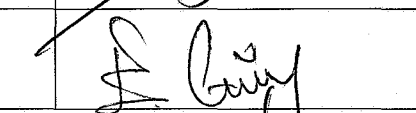
Bu kadar büyük bir orana sahip olan engellilerin eğitim ve istihdam başta olmak üzere sosyal, kültürel, ekonomik hayata katılımları sağlanabilmiş değildir. Buna bir de yasal mevzuattaki sıkıntılar ile toplumsal hayata katılımlarını asgari düzeyde dahi sağlanamaktan uzak yaşam koşulları da eklenince engelli yurttaşların maruz kaldıkları ayrımcılık kat be kat artmaktadır. Engelli yurttaşlar kendi ihtiyaçlarını gideremedikleri gibi buna katkı sağlayıcı düzenlemelerden de yoksundurlar. En başta ulaşım olmak üzere binaların ve yolların mimari yapısı, kamusal alanların düzenlenme biçimi, çevre koşulları, sağlık, istihdam, eğitim gibi nedenlerle engellilerin fark edilme sürecinde olması gereken noktadan oldukça uzak konumda bulunduğu önemli bir ülke gerçeğidir. Öngöründen uzak bu yaklaşımlar engelli bireyleri toplumdan soyutlamaktadır. Engelli çocukların ise yarısından fazlası eğitim alamadığı gibi, sağlık, ulaşım, iş, sosyal ve günlük hayata katılımda çok fazla sorunla karşılaşmaktadırlar. Elbette henüz çocuk oldukları yaşadıkları güçlükler, çocukları yetişkinlere oranla daha fazla etkilemektedir.

Türkiye, engelli yurttaşlara özgü koşulları sağlamak yerine Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesi'ne aykırı bir tutum izlemekte, kişilere engellilik oranına göre eğitim, tekerlekli sandalye, ÖTV indirimi gibi katkıları sunmaktadır. Oysa orana bakılmaksızın gerekliliklerin karşılanması elzemdir. Bunun dışında toplumsal bütünleşmeyi sağlayıcı çalışmalar hiç söz konusu değildir. Yalnızca Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) verilerine göre, son 20 yılda eğitime erişen engelli çocuk öğrenci sayısı yaklaşık 289 bindir. Bu açıkça eğitimde fırsat eşitliğini hiçe sayan bir yaklaşımdır.

Eğitim sürecindeki bu eksikliklerin nedenleri; ailelere yeterince destek sunulmaması, nereye başvurmaları neler yapmaları gerektiğine bilgilendirme eksikliği ve en önemlisi özel eğitime başvuru için gerekli heyet raporlarına erişim prosedürlerinin ağır ve aksak işlemesi şeklinde özetlenebilmektedir. Rapor alma sürecinde yaşanan aksaklıklar çocukların eğitim sürecine doğrudan yansımakta olup bu nedenle çocuklara verilecek olan özel eğitim programları da anlamını yitirmektedir. Oysa yerinde ve doğru eğitim programları ile çocukların yaşıtları ile aynı seviyeye getirilmeleri mümkündür. Fakat bu yapılmadığı için çoğu kez ailelere rapor dahi alamazken, alabilen çocuklar da yetersiz eğitimle bir faydaya ulaşamamaktadır. Yine engelli çocuk için öngörülen bireysel eğitim süreci ayda 8 saat olup, bu zaman diliminde çocuğa katkı sağlayıcı bir çalışmanın yapılamayacağı açıktır. Diğer yandan ailelere psikolojik, sosyal ve ekonomik katkı sunulmaması meselenin derinleşmesine yol açmakta ve çocukların gelecek beklentileri yok sayılmaktadır.

Bir diğer husus da tekerlekli sandalye, protez vb tıbbi gereçlerin devlet tarafından sınırlı bir şekilde sağlanması, tıbbi gereçlerin tamir masraflarının tamamen yurttaşlara bırakılması da ayrı bir sorun alanıdır. Engelliler için gerekli cihazların temin ve masraflarından kaynaklı sorunlar ile rehabilitasyon ihtiyaçlarının karşılanmaması engelli bireylerin toplumla temasının önünde engellerden başlıcalarıdır. Sosyal devlet ilkesi tüm bu ihtiyaçların ilgili bakanlıklarca karşılanmasını gerekli kılmaktadır.

İzah etmiş olduğum üzere, Türkiye'de engelli çocukların tanı ve tedavi başta olmak üzere; eğitim, sağlık, ulaşım gibi en temel ihtiyaçlarının çözülmesi gerekmektedir. Bu konuda parlamentoda kurulacak olan bir komisyon mevcut sorunlar ile çözüm önerilerini tespit etmelidir.

2	1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
	2	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	
	3	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
	4	SAİT DEDE	HAKKARİ	
	5	HABİP EKSİK	İĞDIR	
	6	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
	7	OYA ERSOY	İSTANBUL	
	8	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
	9	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
	10	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
	11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
	12	HAKKI SARUHAN OLUÇ	İSTANBUL	
	13	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
	14	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
	15	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
	16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
	17	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
	18	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
	19	TUMA ÇELİK	MARDİN	
21	20	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	